

Visoka poslovna škola strukovnih studija
Novi Sad

REVIZIJA

dr Sanja Vlaović Begović
dr Stevan Tomašević

Novi Sad, 2021. godina

dr Sanja Vlaović Begović
dr Stevan Tomašević

REVIZIJA

Izdavač:

Visoka poslovna škola strukovnih studija, Novi Sad

Za izdavača:

dr Jelena Damnjanović

Recenzent:

dr Slaviša Đukanović

Elektronsko izdanje – pomoćna udžbenička građa (skripta)

CIP - Каталогизација у публикацији
Библиотеке Матице српске, Нови Сад

657.6(75.8)(0.034.2)

ВЛАОВИЋ БЕГОВИЋ, Сања, 1982 -

Međunarodna trgovina [Elektronski izvor] / Sanja Vlaović Begović, Stevan Tomašević. -
Novi Sad : Visoka poslovna škola strukovnih studija, 2021

Način pristupa (URL): <http://vps.ns.ac.rs>. - Opis zasnovan na stanju na dan 03.03.2021. -
Nasl. s naslovnog ekrana. - Bibliografija.

ISBN 978-86-7203-193-5

1. Томашевић, Стеван, 1984 - [аутор]
а) Контрола пословања б) Ревизија

COBISS.SR-ID 33183241

PREDGOVOR

Skripta *Revizija* je namenjena studentima Visoke poslovne škole strukovnih studija u Novom Sadu u cilju lakšeg savladavanja predmeta Osnovi revizije. U skripti su predstavljane teorijske osnove iz oblasti revizije finansijskih izveštaja, u cilju izražavanja revizijskog mišljenja o istinitosti i objektivnosti informacija prezentovanih u finansijskim izveštajima.

Gradivo u skripti je podeljeno u sedam delova. *U prvom odeljku* se definiše revizija i njena veza sa računovodstvom. Jasno se pravi razgraničenje odgovornosti između menadžera i revizora i naglašava potreba i značaj izvođenja revizije za korisnike finansijskih izveštaja. Navedeni su tipovi revizije i opisan rad i delokrug poslova revizorskih firmi.

Drugi odeljak skripte se bavi profesionalnom regulativom iz oblasti revizije. Istaknuta je Međunarodna federacija računovođa koja je imala najveći uticaj na razvoj revizijske profesije. Objasnjeni su standardi revizije, i to opšteprihvaćeni standardi revizije i međunarodni standardi revizije. Zbog svog značaja, posebno je obrađen etički kodeks za profesionalne računovođe.

U trećem odeljku objašnjen je interni nadzor koji se u preduzeću sprovodi kroz internu kontrolu, kontroling i internu reviziju. Istaknut je značaj efikasnog funkcionisanja internog nadzora za sprovođenje revizije i izražavanje mišljenja.

Četvrti odeljak se bavi planiranjem revizije kroz prihvatanje angažmana, definisanje strategije, određivanje preliminarne materijalnosti i procenu rizika.

U petom odeljku se na osnovu procenjenog inherentnog, kontrolnog i detekcionog rizika određuju se kontrolni i suštinski testovi koji obezbeđuju dovoljno relevantnih i pouzdanih dokaza za izražavanje mišljenja. Objasnjene su metode prikupljanja dokaza sa posebnim osvrtom na analitičke postupke.

U šestom odeljku se definišu najznačajnije pozicije finansijskih izveštaja, određuju specifičnosti i način njihovog odmeravanja, postavljaju najznačajniji ciljevi revizije odabranih pozicija, definišu problemi sa kojima se suočavaju revizori pri revidiranju i prikazuju osnovni kontrolni i suštinski testovi za svaku od navedenih pozicija.

U sedmom odeljku je predstavljena forma i sadržina revizijskog izveštaja. Navedeni su tipovi mišljenja koje revizor može da izrazi i objašnjeni uslovi koji iniciraju izražavanje određenog mišljenja.

Autori

SADRŽAJ

1. UVOD U REVIZIJU	1
1.1. Definisanje revizije.....	1
1.2. Razlika između računovodstva i revizije.....	3
1.3. Potreba za revizijom.....	5
1.4. Tipovi revizije	6
1.4.1. Operativna, revizija usaglašenosti i revizija finansijskih izveštaja	6
1.4.2. Interna, eksterna i državna revizija.....	8
1.5. Revizorske firme	10
1.6. Usluge revizorskih firmi.....	14
2. PROFESIONALNA REGULATIVA	18
2.1. Međunarodna federacija računovođa - IFAC	18
2.2. Standardi revizije.....	19
2.2.1. Opšteprihvaćeni standardi revizije (GAAS).....	19
2.2.2. Međunarodni standardi revizije (ISA).....	20
2.3. IFAC-ov etički kodeks za profesionalne računovođe	24
3. INTERNI NADZOR	28
3.1. Interna kontrola	28
3.2. Kontroling	31
3.3. Interna revizija.....	32
3.3.1. Interna revizija u funkciji unapređenja sistema internih kontrola	33
3.3.2. Interna revizija u funkciji upravljanja rizikom u poslovanju.....	34
3.3.3. Interna revizija u funkciji borbe protiv prevara i zloupotreba.....	36
3.3.4. Interna revizija u funkciji unapređenja poslovnih procesa	37
4. PLANIRANJE REVIZIJE, PROCENA MATERIJALNOSTI I RIZIKA U REVIZIJI.....	39
4.1. Prihvatanje angažmana.....	39
4.2. Planiranje revizije.....	40
4.3. Procena materijalnosti	41
4.4. Rizik revizije	47
4.4.1. Inherentni rizik	48

4.4.2. Kontrolni rizik	50
4.4.3. Detekcioni rizik	51
4.4.4. Model revizijskog rizika.....	51
5. REVIZIJSKI DOKAZ I REVIZIJSKO UZORKOVANJE.....	55
5.1. Načini prikupljanja dokaza u reviziji	55
5.2. Analitički postupci	56
5.3. Osobine revizijskog dokaza.....	58
5.4. Revizijski testovi	60
5.4.1. Kontrolni testovi.....	60
5.4.2. Suštinski testovi.....	63
6. REVIZIJA POZICIJA FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA	67
6.1. Revizija nematerijalnih ulaganja	67
6.2. Revizija nekretnina, postrojenja i oprema	70
6.3. Revizija zaliha	76
6.4. Revizija potraživanja.....	80
6.5. Revizija kapitala.....	82
6.6. Revizija ličnih primanja zaposlenih	85
7. REVIZIJSKI IZVEŠTAJ.....	91
7.1. Forma i sadržina revizijskog izveštaja	92
7.2. Izražavanje revizijskog mišljenja	94
7.2.1. Pozitivno mišljenje	94
7.2.2. Mišljenje sa rezervom.....	96
7.2.3. Uzdržavanje od mišljenja	98
7.2.4. Negativno mišljenje.....	99
REČNIK POJMOVA	101
LITERATURA.....	

1. UVOD U REVIZIJU

1.1. Definisiranje revizije

Sa razvojem ekonomskih aktivnosti pojavila se potreba za organizovanjem prvih oblika revizije. Knjigovođa je pokazivao ili čitao račune revizoru koji je proveravao njihovu autentičnost. Ukoliko je vlasnik sumnjao na mogućnost pojave prevare u svojoj organizaciji, imenovao bi osobu koja bi verifikovala račune i usvajala objašnjenja lica odgovornog za vođenje računa i sredstava. Reč revizija potiče od latinske reči koja znači saslušanje. Revizija je nastala pre više od 2000 godina, najpre u Egiptu, a kasnije u Grčkoj i Rimu. Potreba za revizijom se javila radi kontrole građana kojima je povereno prikupljanje i isplaćivanje javnih sredstava. Revizori su usmeno izveštavali zvaničnike o rukovanju javnim sredstvima (Porter, Simon, & Hatherly, 2014, str. 2). Razvoj računovodstva i finansijskog izveštavanja doveo je i do razvoja revizije, stvaranja organizacija i profesionalne regulative koja prati ovu oblast.

Postoje različite definicije revizije, ali definicija koja se najčešće koristi je definicija Komiteta za osnovne koncepte revizije Američkog instituta ovlašćenih javnih računovođa, koja glasi: “Revizija je sistematski proces nepristrasnog prikupljanja i vrednovanja dokaza u vezi sa tvrdnjama o ekonomskim aktivnostima i događajima, radi utvrđivanja stepena korespondentnosti između tih tvrdnji i prethodno definisanih kriterijuma, kao i saopštavanje rezultata zainteresovanim korisnicima.” (Auditing Concepts Committee, 1972, str. 18)

Definicija ističe da je revizija:

- sistematski proces - revizija se sastoji iz sistematskih aktivnosti koje imaju logičan sled, planirana je i ima jasno definisanu strategiju;
- nepristrasnost - način prikupljanja informacija mora biti nepristrasan, objektivna, kao i sam revizor u vršenju revizije;
- prikupljanje i vrednovanje dokaza – dokazi predstavljaju podlogu za mišljenje revizora o finansijskim izveštajima;
- tvrdnje o ekonomskim aktivnostima i događajima – predstavljaju širok opis predmeta koji se revidiraju;
- utvrđivanje stepena korespondentnosti između tih tvrdnji i prethodno definisanih kriterijuma – revizijom se utvrđuje saglasnost tvrdnji sa utvrđenim kriterijumima;
- saopštavanje rezultata zainteresovanim korisnicima – koji na osnovu mišljenja revizora o pregledanim finansijskim izveštajima donose poslovne odluke.

Definisanjem revizije bavili su se i određeni autori, kao što su Arens i Lebeke koji se smatraju vodećim profesorima revizije: “Revizija je proces u kome kompetentna, nezavisna osoba akumulira i vrednuje dokaze o informaciji koja

se može kvantifikovati, koja je povezana sa određenim ekonomskim entitetom, u svrhu određivanja i izveštavanja o stepenu korespondiranja između informacije koja se može kvantifikovati i unapred zasnovanog kriterijuma.” (Arens, & Loebecke, 1988)

Da bi se navedena definicija razumela na pravi način može se raščlaniti na sledeći način (Ljutić, 2005, str. 4-6):

- Informacija koja se može kvantifikovati predstavlja računovodstvenu, najčešće finansijsku informaciju koja se može lako verifikovati, a predstavlja osnov za donošenje poslovnih odluka.
- Unapred zasnovani kriterijum predstavlja standard na osnovu kojeg revizor može vrednovati i izvoditi zaključke. U zavisnosti od predmeta revizije, izbor kriterijuma za vrednovanje kvantitativne informacije može biti različit
- Ekonomski entitet se uglavnom poklapa sa pravnim subjektivitetom, a može biti u formi preduzeća, korporacija, ortačkih firmi, inokosnih preduzeća, javnih preduzeća, državnih institucija, kao i delovima, u žim oblicima prethodno navedenih formi.
- Akumuliranje i vrednovanje dokaza predstavlja deo procesa revizije na osnovu kojeg revizor izvodi mišljenje o predmetu revizije. Revizor prikuplja dokaze unutar i izvan preduzeća, u pismenoj, ali i usmenoj formi. Opservacije kompetentnog i iskusnog revizora predstavljaju vredne dokaze. Svedočenje klijenata, kao i osoba izvan firme mogu predstavljati kvalitetne dokaze.
- Kompetentan i nezavisan revizor je uslov za kvalitetnu reviziju. Da bi se neko bavio revizijom mora da ispuni stroge zahteve u pogledu znanja koji se postavljaju za dobijanje sertifikata za obavljanje revizije. Međutim, i pored profesionalnih kompetencija, revizija se ne može smatrati kvalitetnom ukoliko revizor radi pod pritiskom ili postavlja lične interese ispred struke.
- Revizorski izveštaj predstavlja krajnji produkt revizije koji ima za cilj da informiše korisnike o istinitosti i objektivnosti prezentovanih informacija.

Kukoleča (1990, str. 1319) je reviziju definisao kao "svaku sistemsku i detaljno provedenu naknadnu kontrolu poslovanja privredne organizacije". Reviziju finansijskog poslovanja definiše i kao "detaljno ispitivanje čitavog poslovanja u određenom periodu ili ispitivanje jednog užeg sektora; vrši se kad je potrebno precizno rasvetliti pravo stanje; kad se sumnja na postojanje finansijskih zloupotreba, ili kad je to potrebno organima upravljanja iz nekih posebnih razloga."

Revizija finansijskih izveštaja preduzeća se definiše i kao "nezavisni pregled i izražavanje mišljenja o finansijskim izveštajima preduzeća što čini

naimenovani revizor u smislu obavljanja dužnosti koje proističu iz tog naimenovanja, a u skladu sa statutarnim pravilima” (Ljutić, 2005, str. 7).

Zakonom o reviziji RS (član 2) revizija finansijskih izveštaja se definiše kao “postupak provere i ocene finansijskih izveštaja, kao i podataka i metoda koji se primenjuju pri sastavljanju finansijskih izveštaja na osnovu kojih se daje nezavisno stručno mišljenje o tome da li finansijski izveštaji u svim materijalno značajnim aspektima daju istinit i objektivan prikaz finansijskog stanja i rezultata poslovanja pravnog lica u skladu sa odgovarajućom regulativom za izradu finansijskih izveštaja”.

Osnovni cilj redovne revizije finansijskih izveštaja od strane nezavisnog revizora jeste izražavanje mišljenja revizora o tome da li su, po svim materijalno značajnim aspektima, pošteno i pravično prikazane bilansne pozicije, rezultati poslovanja i novčani tokovi, i da li su sastavljeni finansijski izveštaji u skladu sa opšteprihvaćenih računovodstvenim principima (Carmichael, Willingham, & Schaller, 1996, str. 4). Mišljenje revizora se, kao i finansijski izveštaji, odnose na prošle događaje. Uslovi poslovanja se mogu naglo promeniti (naročito ukoliko je reč o sistemskom riziku na koje preduzeće ne može uticati), te mišljenje revizora treba shvatiti sa određenim stepenom uveravanja da će se slično poslovanje, prikazano u pregledanim finansijskim izveštajima, nastaviti i u budućem periodu od godinu dana (Stanišić, 2018, str. 8).

1.2. Razlika između računovodstva i revizije

U ovoj skripti pažnja će biti usmerena na eksternu reviziju finansijskih izveštaja preduzeća. U tom smislu, najpre će se naglasiti razlika između računovodstva koje produkuje finansijske izveštaje i revizije.

Računovodstvo predstavlja proces identifikovanja, prikupljanja, organizovanja i sumiranja informacija o poslovnim događajima u preduzeću. Na kraju izveštajnog perioda dužno je da obelodani set finansijskih izveštaja u skladu sa zakonskim propisima. Znači, finansijski izveštaji predstavljaju značajan izvor informacija za korisnike finansijskih izveštaja koji na osnovu njih donose poslovne odluke. Da bi se donosile dobre poslovne odluke, osnovni uslov jeste pouzdana i kvalitetna osnova za odlučivanje. Zbog toga, računovodstveni sistem treba da vodi kompetentni računovođa koji raspolaže znanjem profesionalne i zakonske regulative u ovoj oblasti i da istu primenjuje uz poštovanje svih etičkih standarda.

Revizija, s druge strane, predstavlja proces prikupljanja i vrednovanja dokaza na osnovu kojih revizor izvodi zaključke o istinitosti i objektivnosti finansijskih izveštaja. Svoje zaključke, u formi izveštaja, revizor saopštava zainteresovanim korisnicima. Znači, revizor mora da raspolaže sveobuhvatnim znanjem iz oblasti računovodstva kako bi mogao da utvrdi da li su finansijski izveštaji sastavljeni u skladu sa propisanim standardima i principima.

Između računovodstva i revizije se mogu naglasiti razlike u obimu delovanja, stručnoj kvalifikaciji, prirodi posla i drugo, što je prikazano u tabeli 1:

Tabela 1

Razlike između računovodstva i revizije

Kategorija	Računovodstvo	Revizija
Obim	Sastavljanje i obelodanjivanje finansijskih izveštaja	Sistematičan i nezavisan proces ispitivanja podataka vezanim za finansijske izveštaje
Status	Računovođa je zaposlen u preduzeću	Revizor (osim internog revizora) nije zaposlen u preduzeću i nezavisan je od poslovanja preduzeća
Angažovanje	Računovođa je stalno zaposlen u preduzeću	Revizor se obično imenuje za jednu poslovnu godinu
Formalna kvalifikacija	Obično nije obavezna za računovođu	Obavezna za revizore
Poznavanje drugih oblasti	Ne očekuje se da računovođa ima znanje iz revizije ili drugih oblasti	Osim temeljnog znanja iz računovodstva, revizor treba da ima znanja iz oblasti prava, menadžmenta i dr.
Izveštaj	Finansijski izveštaji	Izveštaj o izvršenoj reviziji
Naknada	Kao zaposlen u preduzeću, računovođa prima redovnu mesečnu platu	Revizor prima naknadu dogovorenu sa klijentom
Priroda posla	Posao računovođe je konstruktivan	Posao revizora je analitičan

Napomena. Prilagođeno na osnovu Sana, Sarkar, Biswas, & Das, 2017, str. 1.12.

Jasno razgraničenje računovodstva od revizije nameće i pitanje razgraničenja odgovornosti koja je vezana za finansijsko izveštavanje. Naime, menadžment preduzeća angažuje revizorsku firmu koja će sprovesti reviziju finansijskih izveštaja i izraziti svoje nepristrasno i stručno mišljenje. U postupku revizije potrebno je razgraničiti odgovornost menadžera i odgovornost revizora. Menadžeri imaju odgovornost za:

- pripremanje i obelodanjivanje finansijskih izveštaja u skladu sa okvirom za finansijsko izveštavanje;
- dizajniranje, primenu i održavanje interne kontrole nad finansijskim izveštavanjem;
- pružanje informacija revizorima relevantnim za finansijsko izveštavanje.

Odgovornost revizora jeste da obezbede razumno uverenje o tome da li finansijski izveštaji sadrže materijalno značajne greške, koje bi korisnike finansijskih izveštaja navele na pogrešne poslovne odluke, i da obelodani izveštaj o nalazima sprovedene revizije.

1.3. Potreba za revizijom

Razvoj i globalizacija tržišta uticali su na razvoj preduzeća, od malih porodičnih firmi do velikih multinacionalnih kompanija. Rast preduzeća omogućen je usmeravanjem finansijskih sredstava od brojnih investitora, preko finansijskih tržišta i organizacija za odobravanje zajmova i kredita (Porter, Simon, & Hatherly, 2014, str. 8). Rast preduzeća je doveo do razdvajanja vlasništva od upravljanja. Profesionalni menadžeri su preuzeli upravljanje, dok su vlasnici pratili poslovne performanse preduzeća na osnovu informacija u finansijskim izveštajima. Zbog toga, bilo im je značajno da znaju da su informacije koje su prezentovali menadžeri pouzdane.

Između vlasnika i menadžera se mogu javiti agencijski problemi koji se odnose na različite interese jednih i drugih. Naime, vlasnici preduzeća su zainteresovani za sigurno poslovanje, dugoročan rast i razvoj preduzeća, mali rizik poslovanja. S druge strane, menadžeri, radi ličnih interesa, se mogu baviti kratkoročnim uvećanjem neto dobitka, na uštrb dugoročnog ulaganja i dugoročnih rezultata poslovanja. Zbog čega? Vrlo često, radi motivisanja rada menadžera, vlasnici dele bonuse menadžerima koji se određuju na osnovu ostvarenog neto dobitka. U ličnom interesu menadžera je da prikaže visok neto dobitak za datu poslovnu godinu, ne razmišljajući o dugoročnim posledicama.

Da bi bili sigurni da menadžeri nisu “naduvali” kratkoročni rezultat poslovanja radi ličnih interesa, vlasnici angažuju nezavisno lice koje nije zaposleno u preduzeću, da oceni objektivnost i tačnost prezentovanih informacija u finansijskim izveštajima.

Sitni akcionari i zaposleni radnici su zainteresovani za poslovanje preduzeća. Međutim, kao rezultat praktičnih, pravnih, fizičkih i ekonomskih faktora koji sprečavaju korisnike finansijskih izveštaja da lično ispituju informacije koje su dali direktori preduzeća u svojim finansijskim izveštajima, potrebna je nezavisna stranka da bi se procenila pouzdanost informacija u njihovo ime (Porter, Simon, & Hatherly, 2014, str. 10).

Kada je reč o eksternim korisnicima finansijskih izveštaja, kao što su investitori, od izuzetne važnosti predstavljaju pouzdane informacije na osnovu kojih investitori donose odluke o kupovini ili prodaji akcija ili udela određenog preduzeća. Nepouzdana i nesigurne informacije dovode do pogrešnih poslovnih odluka i pojavu gubitaka. Gubici mogu da se jave i kod poverilaca (najčešće banaka) koji odobravaju kredite preduzećima na osnovu finansijskih izveštaja. I drugi stejkholderi mogu da pretrpe gubitke zbog neobjektivnog izveštavanja preduzeća. Kupci mogu da ostanu bez naručene

robe, proizvoda ili usluge, kvalitet pružene usluge može biti nezadovoljavajući itd. Dobavljači mogu imati problema sa naplaćivanjem računa za prodatu robu, proizvod ili uslugu.

Sve veća složenost ekonomskih transakcija, računovodstvenog sistema i profesionalne i zakonske regulative dovele su do činjenice da su korisnici finansijskih informacija sve manje sposobni da sami procenjuju kvalitet prezentovanih informacija. Zbog toga je neupitna potreba da finansijski izveštaji budu ispitani od strane nezavisnog, kvalifikovanog revizora koji na kompetentan i stručan način razume poslovanje preduzeća, poslovne transakcije, računovodstveni sistem i “pravila” kojima se uređuje finansijsko izveštavanje.

1.4. Tipovi revizije

Postoje različite vrste revizije koje imaju svoje ciljeve, predmet ispitivanja, način organizovanja, kao i primenjene standarde prilikom izvođenja revizije. Generalno, revizija se može podeliti na osnovu dva kriterijuma, i to prema:

- primarnom cilju revizije (operativna, revizija usaglašenosti i revizija finansijskih izveštaja)
- primarnim korisnicima revizije (interna, eksterna i državna revizija).

1.4.1. Operativna, revizija usaglašenosti i revizija finansijskih izveštaja

1. **Operativna revizija.** Da bi se ocenila efikasnost korišćenja resursa koristi se operativna revizija kojom se sagledavaju “bilo koji delovi poslovne organizacije, njene poslovne procedure i postupci” (Ljutić, 2005, str. 9). Može da se primeni na celokupno preduzeće ili neki pojedinačni deo. Obično je inicirana od strane uprave da bi se poboljšala efikasnost, ali i u cilju rešavanja određenih problema u preduzeću, kao što je prekomerna fluktuacija zaposlenih.

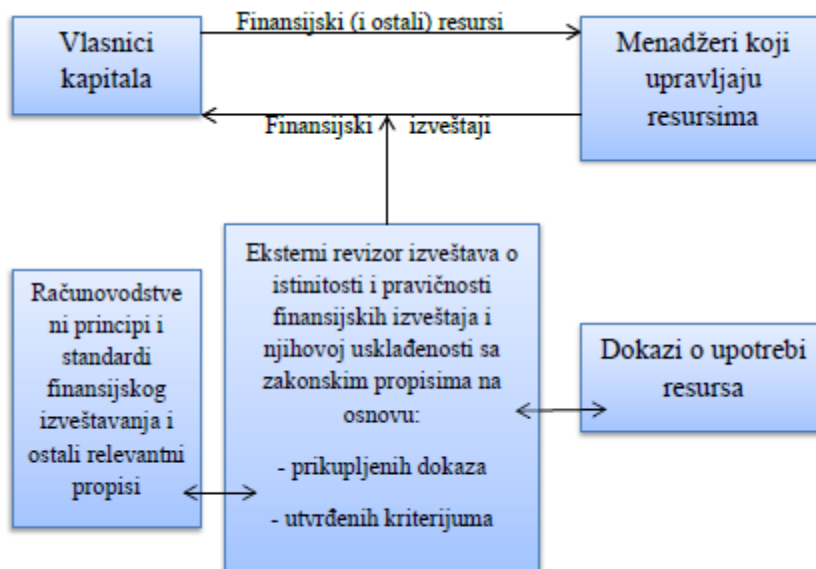
Operativna revizija se razvila kao izdanak interne revizije. Međutim, ona je u osnovi sveobuhvatnija i predstavlja sistematske aktivnosti ispitivanja i ocenjivanja organizacione strukture, internog sistema, poslovnih tokova i upravljačkih performansi. Odnosno, ocenjuje efikasnost operativnih procedura i internih kontrola, performanse pojedinačnih menadžera i druge nefinansijske aspekte rada preduzeća (Carmichael, Willingham, & Schaller, 1996, str. 26).

Cilj operativne revizije jeste identifikovanje područja koja nisu efikasna i davanje predloga za njihovo poboljšanje. Predlozi za poboljšanje se mogu odnositi na tekuće operacije, ali i generalno na korišćenje resursa, omogućavajući na taj način dugoročne koristi za preduzeće. Na osnovu izveštaja operativne revizije može doći do restrukturiranja preduzeća, kao i obučavanja ili zamene određenih zaposlenih radnika, a sve u cilju povećanja efikasnosti preduzeća.

2. **Revizija usaglašenosti.** Utvrđivanje usaglašenosti sa procedurama ili propisima koje je uspostavilo nadležno ili regulatorno telo predstavlja delokrug poslova kojim se bavi revizija usaglašenosti. Reviziju sprovode iskusni i kompetentni interni ili eksterni stručnjaci.

Na primer, ukoliko preduzeće dobija pomoć ili subvencije od strane države, revizija usaglašenosti proverava da li su ispoštovane sve procedure, propisi, svrha upotrebe od strane primaoca pomoći, odnosno donacija. Revizija usaglašenosti može da se sprovede i u cilju utvrđivanja usaglašenosti pojedinaca ili organizacija sa poreskim propisima vezanim za uvoz i izvoz. Menadžeri mogu da nalože reviziju usaglašenosti kako bi ustanovio da li se zaposleni ponašaju u skladu sa sistemom interne kontrole koju je menadžment uspostavio, da li se plate isplaćuju u skladu sa potpisanim kolektivnim ugovorom i sl.

3. **Revizija finansijskih izveštaja.** Ispitivanje finansijskih izveštaja produkovanih od strane uprave za vlasnike preduzeća i ostale interne i eksterne korisnike, se sprovodi od strane eksternog, nezavisnog i kompetentnog revizora. Revizor na osnovu prikupljenih dokaza izražava mišljenje o tome da li finansijski izveštaji pružaju istinit i pošten prikaz stanja imovine, obaveza, kapitala i rezultata poslovanja preduzeća i da li su sastavljeni u skladu sa važećom regulativom. Glavne karakteristike revizije finansijskih izveštaja su predstavljene na slici 1:

Slika 1. Karakteristike revizije finansijskih izveštaja

Napomena. Preuzeto od Porter, Simon, & Hatherly, 2014, str. 5.

Revizor je dužan da reviziju sprovede na kompetentan, nezavisan i nepristrasan način, oslobođen bilo kakvog pritiska i ličnog interesa. Samo na

taj način se obezbeđuje kvalitetna revizija u koju korisnici finansijskih izveštaja mogu imati poverenja.

1.4.2. Interna, eksterna i državna revizija

1. **Interna revizija.** Interni nadzor koji se uređuje internim aktima preduzeća se sastoji iz interne kontrole i interne revizije. Interna kontrola se uspostavlja s ciljem da se proveriti da li se sve aktivnosti u preduzeću sprovode u skladu sa definisanom strategijom i ciljevima. Sprovode je zaposleni u preduzeću. Interna revizija je razdvojena aktivnost od interne kontrole, ali međusobno komuniciraju i dopunjuju se. Interna revizija ocenjuje rad internih kontrola.

Interna revizija se sprovodi po zahtevima uprave i mogu je sprovođiti zaposleni u preduzeću ili angažovane računovodstvene firme. Merenjem i procenom efikasnosti internih kontrola, interna revizija predstavlja značajno kontrolno sredstvo menadžerima. Delokrug rada interne revizije (Stanišić, 2018, str. 71):

- “pregled celokupnih finansijskih i operativnih informacija i sredstava korišćenih za identifikaciju, merenje, razvrstavanje i dostavljanje takvih informacija;
- pregled sistema stvorenih da obezbede saglasnost sa takvom politikom, planovima, procedurama, zakonima i propisima koji bi mogli da imaju značajan uticaj na operacije i izveštaje, i utvrđivanje da li je organizacija u saglasnosti;
- pregled sredstava koje čine aktivu, i ukoliko je moguće potvrde postojanje takve aktive;
- procene ekonomiju i efikasnost korišćenja resursa i kapitala;
- pregled operacija ili programa kako bi ustanovili da li su rezultati dosledni osnovanim ciljevima i da li su operacije ili programi izvršeni kako je planirano.” Interni revizori informišu menadžere o računovodstvenim, finansijskim i drugim aktivnostima. Interna revizija ima za cilj davanje preporuka za povećanje efikasnosti i efektivnosti poslovnih aktivnosti.

2. **Eksterna revizija.** Revizija koja je sprovedena od strane lica koje nije zaposleno u preduzeću (eksterno lice) i čiji izveštaj je namenjen različitim korisnicima finansijskih izveštaja, predstavlja eksternu reviziju.

Kompetentni,iskusni, profesionalni i revizori nezavisni od subjekta revizije i njegovog osoblja sprovode eksternu reviziju u skladu sa definisanim zahtevima od strane stranke u čiju korist vrše reviziju (Porter, Simon, & Hatherly, 2014, str. 7). Ipak, najčešće se eksterna revizija sprovodi na osnovu zakonske obaveze sprovođenja revizije (zakonska revizija), a odnosi se na reviziju finansijskih izveštaja.

Na osnovu Zakona o reviziji RS (član 26) obavezu za sprovođenjem revizije imaju:

- velika i srednja pravna lica (razvrstana na osnovu Zakona o računovodstvu),
- javna društva (na osnovu zakona kojim se uređuje tržište kapitala) i
- sva pravna lica i preduzetnika čiji ukupan prihod ostvaren u prethodnoj poslovnoj godini prelazi 4.400.000 evra u dinarskoj protivvrednosti.

Sva ostala pravna lica, koja nemaju zakonsku obavezu, mogu dobrovoljno sprovesti eksternu reviziju.

3. **Državna revizija (revizija javnog sektora).** Vrhovni državni revizori sprovode kontrolu upravljanja javnim sredstvima i na taj način utiču na stabilnost finansijskog sistema (Sretenović, & Janković Andrijević, 2015, str. 79). Izveštaj o sprovedenoj reviziji prezentuju parlamentu.

Državna revizorska institucija sprovodi tri vrste revizije, i to:

- Reviziju finansijskih izveštaja koja predstavlja ocenjivanje objektivnosti i istinitosti finansijskog stanja, njene uspešnosti i novčanih tokova prikazanih u finansijskim izveštajima, na osnovu kvalitetnih dokaza, kao i usklađenost finansijskih izveštaja sa važećom regulativom.
- Reviziju pravilnosti poslovanja koja podrazumeva ocenjivanje da li su finansijske transakcije planirane i sprovedene u skladu sa zakonskim propisima i ovlašćenjima.
- Revizija svrsishodnosti poslovanja koja podrazumeva ispitivanje efikasnosti i efektivnosti trošenja javnih sredstava i utvrđivanje odstupanja trošenja u odnosu na planirane ciljeve i načela ekonomije.

Zakonom o državnoj revizorskoj instituciji (član 9) predmet revizije mogu da budu:

- 1) "primanja i izdaci u skladu sa propisima o budžetskom sistemu i propisima o javnim prihodima i rashodima;
- 2) finansijski izveštaji, finansijske transakcije, obračuni, analize i druge evidencije i informacije subjekata revizije;
- 3) pravilnost poslovanja subjekata revizije u skladu sa zakonom, drugim propisima i datim ovlašćenjima;
- 4) svrsishodnost raspolaganja javnim sredstvima u celosti ili u određenom delu;
- 5) sistem finansijskog upravljanja i kontrole budžetskog sistema i sistema ostalih organa i organizacija koje su subjekt revizije Institucije;
- 6) sistem internih kontrola, interne revizije, računovodstvenih i finansijskih postupaka kod subjekta revizije;
- 7) akta i radnje subjekta revizije koje proizvode ili mogu proizvesti finansijske efekte na primanja i izdatke korisnika javnih sredstava,

imovinu države, zaduživanje i davanje garancija kao i na svrsishodnu upotrebu sredstava kojima raspolažu subjekti revizije;

- 8) pravilnost rada organa rukovođenja, upravljanja i drugih odgovornih lica nadležnih za planiranje, izvođenje i nadzor poslovanja korisnika javnih sredstava;
- 9) druge oblasti predviđene posebnim zakonima.”

Na nivou države konstituise se samostalan i nezavisan državni organ koji ima za cilj da vrši reviziju javnih rashoda. Državna revizorska institucija u RS ima sedište u Beogradu, a njene nadležnosti, organizacija i obaveze su definisane Zakonom o državnoj revizorskoj instituciji. Reviziju javnog sektora mogu da obavljaju državni revizori čija zvanja su državni revizor i ovlašćeni državni revizor. Upravljanje revizorskom službom se poverava vrhovnom državnom revizoru čije zvanje mora biti u rang u ovlašćenog državnog revizora.

1.5. Revizorske firme

Osnivanje i organizovanje revizorskih firmi je regulisano nacionalnim propisima i može da se razlikuje od države do države. Mogu biti organizovane kao društva lica, društva kapitala ili kao preduzetnici (samostalni revizor).

U zavisnosti od veličine, ostvarenog prihoda, broja klijenata, broja zaposlenih revizora i delokruga poslova koje obavljaju, revizorske firme mogu biti međunarodne, nacionalne i lokalne. Kada je reč o međunarodnim revizorskim firmama obično su u pitanju velike firme koje broje i nekoliko hiljada zaposlenih revizora u više različitih zemalja. Četiri najpoznatije međunarodne revizorske firme ("The Big Four") su:

- 1) Ernst&Young;
- 2) PriceWaterhausa Lybrand;
- 3) Diloit&Tush i
- 4) KPMG.

Delokrug poslova velikih revizorskih firmi se kreće od pružanja revizije, računovodstvenih usluga, obračuna poreza, do konsaltinga iz oblasti poreske, računovodstvene ili investicione politike.

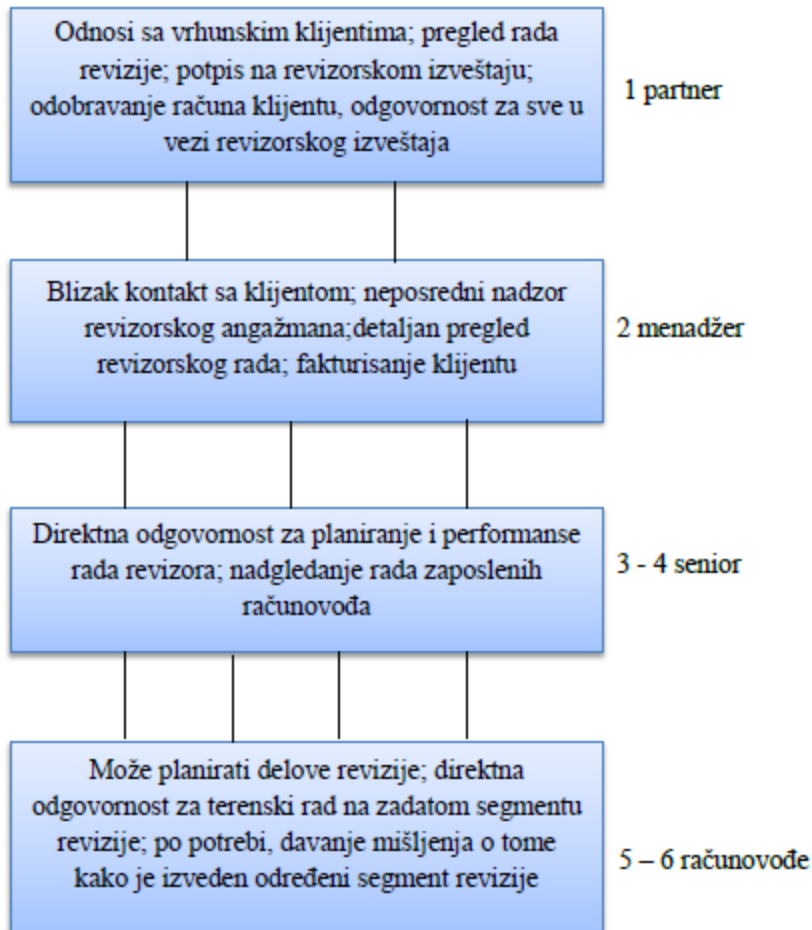
Lokalne revizorske firme mogu imati jednog samostalnog revizora, ali i partnerstva sa više različitih revizorskih firmi. Obično deluju na užem geografskom području (grad, region ili država).

Revizorske firme se u razvijenim zemljama organizuju u obliku partnerske organizacije koja je prikazana na slici 2. Čine je partner (ovlašćeni revizor), menadžeri (revizori), seniori (revizori) i računovođe (asistenti). Partneri planiraju strategiju, obim revizije, pregledaju nacrt izveštaja i potpisuju ga. Odgovaraju za reviziju finansijskih izveštaja. Na jednog partnera obično dolaze dva menadžera koji imaju blizak odnos sa klijentima i imaju nadzor nad revizorskim angažmanom. Seniori nadgledaju rad zaposlenog stručnog osoblja

i odgovorni su za planiranje rada revizora. Računovođe su revizorski pripravnici ili asistenti koji se pripremaju za zvanje revizora. Vršer administrativne poslove.

Hijerarhijski predstavljena organizacija u revizorskoj firmi bi izgledala na sledeći način (Andrić, Krsmanović, & Jakšić, 2008, str. 28):

1. Partner (ovlašćeni revizor) → planira strategiju, potpisuje izveštaj
2. Menadžer (revizor) → planira reviziju i koordinira rad
3. Mlađi revizori → izvode testove

Slika 2. Organizovanje partnerskih revizorskih firmi

Napomena. Preuzeto od Carmichael, Willingham, & Schaller, 1996, str. 19.

U Republici Srbiji posluje 73 revizorske firme koje su upisane u Registar društva za reviziju i samostalnih revizora koji vodi Komora ovlašćenih revizora, a od strane ministarstva finansija su dobile dozvolu za obavljanje poslova revizije. Sve revizorske firme su organizovane kao društva sa ograničenom odgovornošću. Daleko najveći broj revizorskih firmi ima sedište u Beogradu (čak 58 firmi, što čini oko 80% ukupno registrovanih firmi). U RS

posluje 22 revizorske firme koje imaju članstva u mreži, što čini 30% ukupno registrovanih revizorskih firmi. U tabeli 2 dat je prikaz revizorskih firmi u RS koje su upisane u Registar društva za reviziju i samostalnih revizora.

Tabela 2

Revizorske firme u Republici Srbiji

R.br.	.Naziv	Datum upisa u registar	Članstvo u mreži	Sedište	Datum izdavanja dozvole za obavljanje revizije
1	<u>ABSOLUTE AUDIT d.o.o.</u>	28.10.2010.	-	Beograd	21.07.2014.
2	<u>Advisory&Finance MB d.o.o.</u>	01.09.2017.	-	Beograd	31.08.2017.
3	<u>Аксиос ревизија д.о.о.</u>	22.12.2016.	-	Novi Sad	14.12.2016.
4	<u>ASW audit & advisory d.o.o.</u>	31.03.2015.	-	Beograd	13.03.2015.
5	<u>AUDITING d.o.o.</u>	10.07.2007.	-	Vrnjačka Banja	18.08.2014.
6	<u>AUDITOR d.o.o.</u>	18.06.2007.	EuraAudit International, Paris, France	Beograd	19.08.2014.
7	<u>ACA PROFESSIONAL AUDIT COMPANY d.o.o.</u>	25.10.2011.	-	Beograd	14.08.2014.
8	<u>BDO d.o.o.</u>	18.06.2007.	BDO International Limited	Beograd	07.07.2014.
9	<u>BOJIĆ REVIZIJA d.o.o.</u>	30.09.2011.	-	Šabac	08.07.2014.
10	<u>VIZURA REVIZIJA I RAČUNOVODSTVO DOO ZRENJANIN</u>	09.10.2009.	-	Zrenjanin	18.07.2014.
11	<u>VINČIĆ d.o.o.</u>	03.05.2007.	-	Beograd	08.07.2014.
12	<u>GLOBAL AUDIT SERVICES d.o.o.</u>	03.05.2007.	-	Beograd	23.07.2014.
13	<u>GRANT THORNTON d.o.o.</u>	18.06.2007.	Grant Thornton International Ltd	Beograd	23.07.2014.
14	<u>DELOITTE д.о.о. Београд</u>	03.05.2007.	Deloitte Touche Tohmatsu Limited	Beograd	07.07.2014.
15	<u>DFK KONSULTANT - REVIZIJA d.o.o.</u>	03.05.2007.	DFK International	Beograd	18.07.2014.
16	<u>EKONOMSKO-FINANSIJSKA REVIZIJA d.o.o.</u>	02.06.2015.	-	Beograd	19.05.2015.
17	<u>ERNST & YOUNG d.o.o.</u>	18.06.2007.	Ernst & Young Global Limited, London, United Kingdom	Beograd	18.07.2014.
18	<u>EuroAudit d.o.o.</u>	10.07.2007.	-	Beograd	23.07.2014.

19	<u>I&V Audit d.o.o.</u>	12.08.2015.	-	Beograd	03.08.2015.
20	<u>IB INTERBILANZ CONSULTING & AUDIT d.o.o.</u>	30.10.2019.	-	Beograd	25.10.2019.
21	<u>ИНВЕНТ РЕВИЗИЈА д.о.о.</u>	23.09.2016.	-	Novi Sad	14.09.2016.
22	<u>ИНСТИТУТ ЗА ЈАВНЕ ФИНАНСИЈЕ И РАЧУНОВОДСТВО</u>	11.04.2017.	-	Niš	04.04.2017.
23	<u>КАПИТАЛ РЕВИЗИЈА д.о.о.</u>	31.10.2012.	-	Novi Sad	14.07.2014.
24	<u>KLM AUDIT d.o.o.</u>	30.08.2016.	-	Novi Sad	22.08.2016.
25	<u>KLS REVIZIJA d.o.o.</u>	11.03.2015.	-	Beograd	09.03.2015.
26	<u>KPMG d.o.o.</u>	10.07.2007.	KPMG International Cooperative	Beograd	07.07.2014.
27	<u>KRESTON MDM REVIZIJA d.o.o.</u>	03.05.2007.	KRESTON International Ltd, UK	Beograd	18.07.2014.
28	<u>KULEZIĆ & CONSULTATION d.o.o.</u>	01.10.2015.	-	Beograd	25.09.2015.
29	<u>LEGE ARTIS AUDIT d.o.o.</u>	30.08.2016.	-	Beograd	23.08.2016.
30	<u>LEITNERLEITNER AUDIT d.o.o.</u>	10.10.2014.	-	Beograd	29.09.2014.
31	<u>LIBRA AUDIT d.o.o.</u>	24.08.2009.	-	Novi Sad	18.07.2014.
32	<u>Mazars Audit d.o.o.</u>	08.08.2014.	Correspondent of Mazars, Bruxelles - Belgium	Beograd	30.07.2014.
33	<u>MILINKOVIĆ AUDIT d.o.o.</u>	24.08.2009.	-	Beograd	14.07.2014.
34	<u>MLN AUDIT & ADVISORY</u>	25.04.2019.	-	Beograd	23.04.2019.
35	<u>MOORE STEPHENS REVIZIJA I RAČUNOVODSTVO DOO</u>	03.05.2007.	Moore Global Network Limited	Beograd	08.07.2014.
36	<u>МОСТ РЕВИЗИЈА д.о.о.</u>	20.09.2019.	-	Beograd	18.09.2019.
37	<u>MC Global Audit d.o.o.</u>	22.11.2007.	-	Beograd	23.09.2014.
38	<u>НБЦ ревизија</u>	07.08.2019.	-	Beograd	07.08.2019.
39	<u>NEXIA STAR d.o.o.</u>	18.06.2007.	NEXIA International Limited	Beograd	21.07.2014.
40	<u>PAN REVIZIJA PLUS d.o.o.</u>	18.07.2016.	-	Novi Sad	07.07.2016.
41	<u>PKF d.o.o.</u>	10.07.2007.	PKF International Limited, London, England	Beograd	09.07.2014.
42	<u>PRVA REVIZIJA d.o.o.</u>	01.07.2011.	-	Beograd	23.07.2014.
43	<u>PRIVREDNI SAVETNIK - REVIZIJA d.o.o.</u>	03.05.2007.	-	Beograd	23.07.2014.
44	<u>PRICEWATERHOUSECOO PERS d.o.o.</u>	18.06.2007.	PricewaterhouseCoopers International Limited	Beograd	21.07.2014.
45	<u>REVIBIL d.o.o.</u>	21.02.2013.	-	Kragujevac	30.09.2014.
46	<u>Revizija Plus-Pro d.o.o.</u>	10.07.2007.	-	Beograd	23.07.2014.
47	<u>Roedl & Partner Audit d.o.o.</u>	12.08.2015.	ROEDL & PARTNER	Beograd	03.08.2015.
48	<u>ROSH AUDIT d.o.o.</u>	25.10.2011.	-	Beograd	14.08.2014.
49	<u>RPS AUDIT & CONSULTING d.o.o.</u>	01.07.2011.	-	Beograd	22.09.2014.
50	<u>RSM SERBIA d.o.o.</u>	18.06.2007.	RSM INTERNATIONAL LIMITED	Beograd	21.07.2014.

51	<u>RUBICON AUDIT & CONSULTING d.o.o. NOVI SAD</u>	05.05.2017.	-	Novi Sad	26.04.2017.
52	<u>RUSSELL BEDFORD DII doo</u>	03.05.2007.	Russell Bedford International	Beograd	13.08.2014.
53	<u>SAVICA d.o.o.</u>	24.11.2009.	-	Beograd	30.09.2014.
54	<u>SALDO REVIZIJA d.o.o.</u>	25.09.2014.	-	Kruševac	18.09.2014.
55	<u>Saldo revizija plus doo</u>	12.12.2019.	-	Kruševac	03.12.2019.
56	<u>SIGMA REVIZIJA d.o.o.</u>	25.10.2011.	-	Beograd	24.07.2014.
57	<u>SMN audit & tax d.o.o.</u>	12.12.2019.	-	Beograd	05.12.2019.
58	<u>SRBO AUDIT d.o.o.</u>	18.06.2007.	-	Beograd	14.07.2014.
59	<u>STANIŠIĆ-AUDIT d.o.o.</u>	18.06.2007.	-	Beograd	24.07.2014.
60	<u>TPA Revizija d.o.o.</u>	30.09.2011.	Baker Tilly International	Beograd	23.07.2014.
61	<u>UHY REVIZIJA d.o.o.</u>	22.11.2007.	Urbach Hacker Young International Limited, London, United Kingdom	Beograd	18.07.2014.
62	<u>FinExpertiza d.o.o.</u>	12.08.2015.	FinExpertiza LLC, Moscow, Russia	Beograd	03.08.2015.
63	<u>FINEKS S.J. d.o.o.</u>	28.05.2007.	-	Beograd	17.07.2014.
64	<u>FINODIT d.o.o.</u>	24.09.2007.	-	Beograd	18.07.2014.
65	<u>FINREVIZIJA d.o.o.</u>	22.11.2007.	-	Beograd	21.07.2014.
66	<u>HLB DST-Revizija d.o.o.</u>	28.05.2007.	HLB International	Beograd	09.07.2014.
67	<u>CENEP REVIZIJA d.o.o.</u>	24.05.2016.	-	Beograd	18.05.2016.
68	<u>CENTAR ZA REVIZIJU I EKONOMSKA ISTRAŽIVANJA d.o.o.</u>	19.09.2012.	-	Novi Sad	23.07.2014.
69	<u>CODEX AUDIT d.o.o.</u>	22.04.2014.	-	Novi Beograd	07.04.2014.
70	<u>CONFIDA - REVIZIJA d.o.o.</u>	19.09.2012.	Confida	Beograd	18.07.2014.
71	<u>COR Consult d.o.o.</u>	25.09.2019.	-	Beograd	23.09.2019.
72	<u>Crowe RS Advisory d.o.o.</u>	05.08.2014.	Crowe Horwath International	Beograd	30.07.2014.
73	<u>Cube Audit d.o.o.</u>	28.09.2017.	-	Beograd	26.09.2017.

Napomena. Prikaz autora na osnovu Komora ovlašćenih revizora. Registar društva za reviziju, https://www.kor.rs/registri_preduzeca.asp, pristupljeno 4.1.2021.

1.6. Usluge revizorskih firmi

Razvoj tržišta, rast i razvoj preduzeća, uticali su i na razvoj revizije. Osim tradicionalne usluge revizije finansijskih izveštaja klijenti su postavljali i druge zahteve pred revizorsku firmu. Stoga, danas, revizorske firme pored revizije finansijskih izveštaja pružaju i druge usluge kao što su:

- Revizija za specijalne svrhe obuhvata poslove ispitivanja:
  - 1) “da li su finansijski izveštaji sastavljeni u skladu sa doslednom računovodstvenom osnovom koja se razlikuje od Međunarodnih ili nacionalnih računovodstvenih standarda;

- 2) određenih računa, stavki računa ili pozicija u finansijskim izveštajima;
- 3) usaglašenosti sa odredbama ugovora;
- 4) finansijskih izveštaja u sažetoj formi.” (Andrić, Krsmanović, & Jakšić, 2008, str. 16)

➤ Pregled finansijskih izveštaja se vrši u situaciji kada klijent želi da ustanovi ispravnost proknjiženih poslovnih aktivnosti u kraćim vremenskim intervalima (npr. kvartalno), i zbog nižih troškove se odlučuje za pregled umesto revizije. Na osnovu analitičkih procedura i ispitivanja rukovodstva (ne obezbeđujući sve dokaze kao u redovnoj reviziji) revizori vrše pregled finansijskih izveštaja kojima bi se proverila njihova materijalna ispravnost.

➤ Ostale usluge uveravanja se odnose na pojedinačne delove informacija vezanih za poslovanje preduzeća. Motiv za angažovanje revizora mogu imati poverioci (banke) koje zanima da li su finansijski pokazatelji preduzeća u skladu sa okvirom definisanim u ugovoru preduzeća i poverioca (Andrić, Krsmanović, & Jakšić, 2008, str. 17)

➤ Ugovoreni postupci podrazumevaju angažovanje revizora kojim će se sprovođenjem tačno definisanih procedura otkriti greške u knjiženju, a sve u cilju smanjenja rizika klijenta čije je poslovanje vezano za poslovanje preduzeća koje se ispituje (Npr. zakupodavac ustupa prostor uz nadoknadu koja se obračunava u procentu od ostvarenog prihoda. Za njega, u tom slučaju, od izuzetne važnosti predstavlja pravilno, sveobuhvatno i pravovremeno iskazivanje prihoda. Ugovornim postupkom se vrši i ispitivanje ispunjenja zahteva dve ugovorne strane i sl.).

➤ Kompilacija ili sastavljanje finansijskih izveštaja predstavlja sumiranje finansijskih informacija u izveštaj, što je u suštini zadatak računovođa. Međutim, usluga kompilacije se smatra revizorskom uslugom zbog toga što je revizor dužan da “pošalje pismo o angažovanju na kompilaciji, planira angažman, dokumentuje pitanja koja su važna za pribavljanje dokaza da je angažman obavljen u skladu sa standardima, stiče opšte saznanje o delatnosti i poslovanju klijenta, proverava informacije koje se koriste kao osnov za sastavljanje izveštaja i na kraju izdaje izveštaj o izvršenoj kompilaciji.” (Andrić, Krsmanović, & Jakšić, 2008, str. 17)

Pored usluga srodnih reviziji, revizori često pružaju i nerevizorske usluge. U cilju zadovoljenja potreba korisnika i povećanja sopstvenih prihoda revizorske firme mogu da vrše i sledeće nerevizorske usluge (Carmichael, Willingham, & Schaller, 1996, str. 20):

- poreske usluge – savetodavne poreske usluge, planiranje poreza, priprema poreskih prijava;
- konsultantske usluge – pružanje saveta i konsultacija u vezi različitih problema kao što su projektovanje i implementacija informacionih i kontrolnih sistema, budžetiranje, kontrola troškova i druge analize;

- računovodstvene usluge – specijalna ispitivanja i analize, kao što su ispitivanje u slučaju kupovine ili prodaje preduzeća, obavljanje knjigovodstvenih usluge i dr.;
- ostale usluge – izveštavanje o prognozama i projekcijama, izveštavanje o karakteristikama softwera, izveštavanje o rezultatima investicija.

PITANJA ZA PROVERU ZNANJA

1. Kako Komitet za osnovne koncepte revizije Američkog instituta ovlašćenih javnih računovođa definiše reviziju?
2. Kako je Zakonom o reviziji RS definisana revizija?
3. Proces identifikovanja, prikupljanja, organizovanja i sumiranja informacija o poslovnim događajima u preduzeću predstavlja: (zaokruži tačan odgovor)
  - a) računovodstvo
  - b) reviziju
4. Odgovornost _____ jeste da obezbede razumno uverenje o tome da li finansijski izveštaji sadrže materijalno značajne greške, koje bi korisnike finansijskih izveštaja navele na pogrešne poslovne odluke.
5. Navedite tipove revizije primarnom cilju revizije:
  - a) _____
  - b) _____
  - c) _____
6. Navedite delokrug rada internog revizora?
7. Na osnovu Zakona o reviziji RS (član 26) obavezu za sprovođenjem revizije imaju:
  - a) _____
  - b) _____
  - c) _____
8. Ocenjivanje da li su finansijske transakcije planirane i sprovedene u skladu sa zakonskim propisima i ovlašćenjima predstavlja delokrug rada (zaokružite tačan odgovor):
  - a) revizije finansijskih izveštaja
  - b) revizije pravilnosti
  - c) revizije svrsishodnosti
9. "The Big Four" čine:
  - a) _____ c) _____
  - b) _____ d) _____
10. Navedite usluge revizorskih firmi?
11. Navedite primere konsultantskih usluga koje revizori pružaju klijentima?